

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 sierpnia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Dariusz Kłodnicki (spr.)
Sędziowie:	SSO del. Lidia Mazurkiewicz - Morgut SSA Agnieszka Piotrowska
Protokolant:	Teresa Wróbel - Płatek

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2012 r. we Wrocławiu na rozprawie
sprawy z powództwa (...) **Spółka z o.o. Spółki komandytowej we W.**

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 20 kwietnia 2012 r. sygn. akt X GC 90/11

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

(...) sp. z o.o. Spółka komandytowa we W. domagała się zasądzenia od (...) S.A. w W. na jej rzecz 240.967,37 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 5.02.2010 r. do dnia zapłaty oraz kosztami postępowania.

W uzasadnieniu powództwa podniosła, że dochodzona należność główna obejmuje szkodę jaką poniosła na skutek braku ubezpieczenia należącego do niej lokalu położonego we W. przy ul. (...), który uległ zniszczeniu na skutek pożaru jaki miał miejsce w czerwcu 2008 r., do czego doszło z winy brokera (...) spółki z o.o., którego ze stroną pozwaną łączy umowa ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej.

W odpowiedzi na pozew strona pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz zasądzenie od powodowej spółki na jej rzecz zwrotu kosztów procesu.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniosła, że powódka w kwestionariuszu przekazanym brokerowi wskazała nieruchomości, które chce ubezpieczyć i nie obejmowały one jej lokali przy ul. (...), a zatem umowa została

zawarta zgodnie z jej wnioskiem i na warunkach przez nią wskazanych. Niezależnie od tego podniosła zarzut braku udowodnienia wysokości szkody, a na wypadek jego nieuwzględnienia zarzut przyczynienia się powodowej spółki do jej powstania, co miało uzasadniać obniżenie obowiązku jej naprawienia do max. 5% jej wartości.

Wyrokiem z dnia 20.04.2012 r. – sygn. akt I ACa 768/12, Sąd Okręgowy we Wrocławiu zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej 235.443,18 zł z ustawowymi odsetkami od 5.02.2010 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałym zakresie (pkt II) oraz zasądził od strony pozwanej na rzecz strony powodowej kwotę 19.495 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym 7.200 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt III).

Podstawą jego wydania były następujące ustalenia faktyczne:

(...) sp. z o.o. Spółka komandytowa we W. powstała w wyniku przekształcenia P.P.H. (...) Sp. z o.o. we W.. Jeszcze przed przekształceniem, w dniu 17.09.1997 r. spółka (...) zawarła z Biurem (...) s.c. we W., będącym spółką cywilną wspólników K. B. oraz M. J., umowę w przedmiocie zawierania przez brokerów umów ubezpieczeniowych w jej imieniu. W umowie ustalono, że zawarcie konkretnej umowy przez zleceniobiorcę może nastąpić na podstawie odrębnego zlecenia przekazanego przez zleceniodawcę (§1 ust.2 umowy). Przy wyborze zakładu ubezpieczeń zleceniobiorca zobowiązany był działać w interesie zleceniodawcy, uwzględniając w szczególności potrzeby zleceniodawcy, status prawny, kondycję finansową wybranego zakładu ubezpieczeń, warunki ubezpieczenia, w tym wysokość stawek ubezpieczeniowych (§2 umowy). Zawarcie umowy ubezpieczenia z wybranym zakładem ubezpieczeń miało następować po akceptacji przez zleceniodawcę projektu i warunków umowy wynegocjowanych przez zleceniobiorcę (§4 umowy).

Spółka cywilna, pod nazwą Biuro (...) s.c., została przekształcona w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W., pod firmą (...) spółka z o.o. Po przekształceniu współpraca spółki brokerów ze stroną powodowa była nadal kontynuowana w pełnym zakresie. Spółka brokerska była jedynym tego typu podmiotem obsługującym powoda i współpraca ta obejmowała cały jego majątek.

Firma brokerska począwszy od 1997 r. zajmowała się ubezpieczaniem całego majątku powodowej spółki. W związku z tym była ona stale i na bieżąco informowana o stanie majątkowym powoda. Odbywały się także regularne wizje lokalne z udziałem brokera w nieruchomościach powoda. (...) K. B., która osobiście zajmowała się prowadzeniem spraw powoda, omawiała z prezesem zarządu powoda każdy składnik majątkowy spółki w kontekście ubezpieczenia. W ten sam sposób firma brokerska dowiedziała się o modernizacji budynku przy ul. (...), która spowodowała, iż budynek ten zwiększył swoją wartość. Miało to również znaleźć odzwierciedlenie w podniesieniu kwoty ubezpieczenia całego budynku.

Spółka (...) listem brokerskim z dnia 7.01.2008 r. zobowiązała się wobec strony powodowej do wykonywania wszelkich czynności niezbędnych do opracowania programu ubezpieczeniowego, w szczególności do:

- 1) rozpoznania zapotrzebowania zleceniodawcy na ochronę ubezpieczeniową z uwzględnieniem jego specyficznych potrzeb i uwarunkowań,
- 2) przygotowania, zawierania i wypowiedania umów ubezpieczeniowych pomiędzy zleceniodawcą a zakładem ubezpieczeniowym,
- 3) składania w imieniu zleceniodawcy zapytań ofertowych,
- 4) prowadzenia negocjacji i podejmowania ustaleń z zakładem ubezpieczeń.

(...) Spółka z o.o. w okresie od dnia 15.01.2008 r. do dnia 14.01.2009 r. była ubezpieczona od odpowiedzialności cywilnej przez stronę pozwaną (...) S.A. w W.. Suma gwarancyjna została określona na kwotę 1.000.000 Euro na jedno zdarzenie, 1.500.000 Euro na wszystkie zdarzenia. Strony umowy ubezpieczenia przewidziały udział własny w szkodzie ubezpieczonego w wysokości 2%.

Strona powodowa jest między innymi właścicielem nieruchomości w postaci siedmiu lokali w budynku przy ul . (...) we W., o łącznej powierzchni ok. 1400 m² oraz całego budynku pod nr (...) przy ul . (...) we W.. Właściciele lokali w budynku przy ul . (...) tworzą Wspólnotę Mieszkaniową p.n. (...). Strona powodowa jest zarządcą budynku Wspólnoty położonego we W., przy ul . (...). Wykonuje czynności w tym zakresie poprzez licencjonowanego zarządcę w osobie K. N..

Strona powodowa w związku z koniecznością wznowienia polis ubezpieczeniowych na kolejny rok zleciła (...) sp. z o.o. ubezpieczenie budynku Wspólnoty przy ul (...) we W.. Zamiarem strony powodowej było ubezpieczenie zarówno części wspólnych budynku, i znajdujących się w nim lokali.

Dnia 22.01.2008 r. K. B. działająca w imieniu (...) sp. z o.o. przesłała stronie powodowe kwestionariusze do analizy ryzyk ubezpieczeniowych, przy czym zaoferowała swoją pomoc przy ich wypełnieniu. Kwestionariusze zostały wypełnione przez K. N.. Kwestionariusze te stanowiły nowość we współpracy powoda ze spółką brokerską i były wówczas pierwszy raz zastosowane przez brokera. K. N. była nowym zarządcą, który rozpoczął współpracę z powodem w listopadzie 2007r.

W dniu 26.02.2008 r. broker K. B. skierowała do (...) S.A. zapytanie ofertowe dotyczące ubezpieczenia od ognia i zdarzeń losowych. Jako przedmiot ubezpieczenia wskazano zgodnie z kwestionariuszem:

- budynek przy ul . (...) wraz z ogrodzeniem i placem, o wartości 8.670.000 zł, windę o wartości 130.000 zł, klimatyzację i wentylację o wartości 300.000 zł, serwerownię o wartości 30.000 zł, system alarmowy o wartości 2.500 zł, system oddymiania o wartości 13.000 zł oraz kurtyny powietrzne o wartości 15.000 zł.

W odpowiedzi na powyższe zapytanie strona pozwana przedstawiła ofertę ubezpieczenia, w której jako przedmiot i sumę ubezpieczenia wskazano budynek wraz z ogrodzeniem i placem o wartości 8.670.000 zł oraz maszyny, urządzenia i wyposażenie (w tym niskocenne składniki majątku), o łącznej wartości 580.500 zł.

W ofercie zaznaczono, że w przypadku posiadania przez ubezpieczającego nieruchomości na podstawie tytułu prawnego innego niż prawo własności umowa ubezpieczenia może być zawarta wyłącznie na rzecz właściciela.

W dniu 28.02.2008 r. Wspólnota Mieszkaniowa (...) zawarła z pozwanym (...) S.A. umowę ubezpieczenia mienia od ognia i innych zdarzeń losowych nr (...), mającą za przedmiot „budynek wraz z ogrodzeniem i placem” o wartości 8.700.000 zł oraz maszyny, urządzenia i wyposażenie (w tym niskocenne składniki majątku), o łącznej wartości 490.500 zł. Jako ubezpieczonego wskazano Wspólnotę. Umowa została zawarta na okres od 1.03.2008 r. do 28.02.2009 r., a w polisie zaznaczono, że jest ona wznowieniem polisy nr (...).

Umowa z dnia 28.02.2008 r. została zawarta w oparciu o stosowane przez stronę pozwaną Ogólne Warunki Ubezpieczenia o numerze (...) (dalej zwane „OWU”). W §4 pkt 2 OWU zdefiniowano budynek jako „obiekt budowlany, który jest trwale związany z gruntem, wydzielony z przestrzeni za pomocą przegród budowlanych, posiadający fundamenty i dach, wraz z wbudowanymi instalacjami, urządzeniami technicznymi oraz zainstalowanymi na stałe elementami wykończeniowymi, stanowiącymi całość techniczną i użytkową”. Natomiast w §5 ust. 2 OWU zastrzeżono, że w przypadku posiadania przez ubezpieczającego nieruchomości na podstawie tytułu prawnego innego niż prawo własności umowa ubezpieczenia może być zawarta wyłącznie na rzecz wierzyciela.

W nocy z 19 na 20.06.2008 r. w budynku przy ul . (...) wybuchł pożar, w którym uszkodzeniu uległy części wspólne budynku oraz lokal użytkowy położony na III piętrze, stanowiący własność strony powodowej.

W dniu 23.06.2008 r. strona powodowa dokonała zgłoszenia szkody, odrębnie dla części wspólnych budynku oraz zniszczonego lokalu biurowego. (...) S.A. uznała swoją odpowiedzialność w zakresie uszkodzenia części wspólnej budynku, określając wysokość należnego z tego tytułu odszkodowania na kwotę 37.538,12 zł. Odmówiła natomiast wypłaty odszkodowania za zniszczenie lokalu biurowego, obliczonego i uznanego na kwotę 235.443,18 zł.

Pismem z dnia 5.08.2008 r. broker M. J. z (...) sp. z o.o. zwrócił się do (...) S.A. o ponowne rozpatrzenie sprawy i wypłatę kwoty 362.942,30 zł. W odpowiedzi strona pozwana ponownie odmówiła przyznania odszkodowania za uszkodzenie lokalu. Nie przyniosły także rezultatu dalsze wezwania kierowane przez stronę powodową do (...) SA.

Przedstawiciele strony powodowej kilkakrotnie spotykali się z brokerami z (...) Sp. z o.o., by ustalić postępowanie celem uzyskania pełnego odszkodowania. Po odmowie zapłaty odszkodowania strona powodowa w porozumieniu z brokerem podjęła decyzję wystąpienia do Sądu przeciwko (...) SA, przy czym (...) Sp. z o.o. miała wystąpić w roli interwenienta ubocznego po stronie powodowej. Brokerzy z (...) Sp. z o.o. przekonywali stronę powodową, że budynek jest ubezpieczony w całości, dlatego zdecydowano o wniesieniu powództwa przeciwko (...) S.A. Strona powodowa nakłoniła Wspólnotę do wniesienia pozwu, przy czym zobowiązała się wobec niej, że w przypadku niekorzystnego rozstrzygnięcia, koszty tego postępowania pokryje z własnych środków.

(...) Sp. z o.o. ostatecznie nie przystąpiła do postępowania. K. B. ze spółki brokerskiej (...) składała w toczącym się wówczas procesie zeznania w charakterze świadka. Podczas zeznań przyznała, że otrzymała od strony powodowej zlecenie na ubezpieczenie całego budynku wraz lokalami.

Wyrokiem z dnia 7.01.2010 r. Sąd Okręgowy we Wrocławiu, I Wydział Cywilny w sprawie I C 604/09, powództwo Wspólnoty Mieszkaniowej przeciwko (...) SA oddalił. Wyrok ten jest prawomocny. Sąd Okręgowy wskazał w jego uzasadnieniu, że umową ubezpieczenia z dnia 28.02.2008 r. lokal powoda nie został ubezpieczony.

W związku z treścią wyroku oraz jego uzasadnienia strona powodowa wystąpiła do (...) sp. z o.o. z żądaniem zapłaty odszkodowania, w którym określiła brokerom nieprzekraczalny termin do spełnienia świadczenia na dzień 4.02.2010 r.

Pismem z dnia 11.03.2010 r. (...) sp. z o.o. odmówiła stronie powodowej zapłaty odszkodowania. Następnie strona powodowa wystąpiła ze swoim roszczeniem odszkodowawczym przeciwko stronie pozwanej, jako ubezpieczycielowi spółki (...) sp. z o.o. Strona powodowa wezwała stronę pozwaną oraz spółkę (...) sp. z o.o. do próby ugodowej. Ugody nie zawarto.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd I instancji uznał, że powództwo zasługiwało w zasadniczej części na uwzględnienie.

W ocenie Sądu poczynione ustalenia dawały podstawę do uznania, że wolą powódki było ubezpieczenie całego jej majątku, w tym lokalu, który uległ zniszczeniu wskutek pożaru, a brak objęcia go umową ubezpieczenia, a w konsekwencji brak uzyskania odszkodowania w jego ramach, wynikał z przyczyn zawinionych przez brokera. Zwrócił przy tym uwagę, że broker nie tylko popełnił błąd w nieprawidłowy sposób formułując polisę, ale z błędu tego nie zdawał sobie sprawy, aż do zakończenia procesu w sprawie I C 604/09. Wskazał ponadto, że za drugorzędną należy uznać kwestie wypełnienia kwestionariuszy dla celów ubezpieczeniowych, jak również brak odrębnego zlecenia na ubezpieczenie majątku powodowej spółki, mając na uwadze przebieg długoletniej współpracy stron w oparciu o umowę, która zawierała jedynie podstawowe i niezbędne zapisy.

Uznając roszczenie strony powodowej, co do zasady, wskazał zarazem, że co do wysokości zasługiwało ono na uwzględnienie do 235.443,18 zł, która to kwota została wyliczona przez rzeczoznawców na zlecenie (...) SA w toku postępowania likwidacyjnego, które jednakże zakończyło się odmową wypłaty odszkodowania w związku z brakiem objęcia zniszczonego pożarem lokalu umową ubezpieczenia. Podniesiony przez pozwaną zarzut, co do braku wykazania przez powodową spółkę wysokości dochodzonego przez nią roszczenia, uznał za ogólnikowy i pozostający w sprzeczności, z precyzyjnym i miarodajnym wyliczeniem, dokonany przez rzeczoznawców ubezpieczyciela.

Dalej idące żądanie strony powodowej, co do należności głównej, uznał za nieudowodnione.

W odniesieniu do roszczeń odsetkowych Sąd Okręgowy wskazał, że strona pozwana pozostaje w opóźnieniu zapłacie dochodzonej kwoty począwszy od bezskutecznego upływu terminu wyznaczonego przez stronę powodową brokerowi do jej uregulowania.

Sąd I Instancji wyjaśnił również z jakich przyczyn odmówił wiarygodności zeznań K. B. złożonych w toku niniejszego postępowania, jak również dlaczego oddalił część wniosków dowodowych strony pozwanej.

Mając na uwadze wynik niniejszego postępowania, Sąd Okręgowy, opierając się na art. 100 k.p.c. i art. 98 k.p.c., obciążył stronę pozwaną obowiązkiem zwrotu poniesionych przez stronę powodową kosztów procesu w pełnym zakresie.

Strona pozwana wniosła apelację i zaskarżając niniejszy wyrok w całości zarzuciła Sądowi Okręgowemu, że przy jego wydaniu dopuścił się:

1. naruszenia prawa materialnego przez:

a) niezastosowanie art. 353¹ k.c. - polegające na pominięciu ustalonego w Umowie brokerskiej z dnia 17.09.1997 r. zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. we W., a powódką, sposobu zawierania umów ubezpieczenia, który nie został zrealizowany w zakresie ubezpieczenia lokali stanowiących odrębną własność w nieruchomości przy ul. (...) we W.;

b) niewłaściwe zastosowanie art. 822 § 1 i 2 k.c. w okolicznościach sprawy wskazujących na fakt, że ubezpieczona u pozwanej (...) sp. z o.o. we W. nie wyrządziła szkody powódce, a tym bardziej szkoda taka nie została wykazana przez powódkę;

c) niezastosowanie art. 361 § 1 k.c. i art. 471 k.c. w zakresie, w jakim przepisy te wyłączają odpowiedzialność pozwanej za nienależyte wykonanie zobowiązania ze względu na zaistnienie okoliczności, za które (...) sp. z o.o. we W., a w konsekwencji pozwana nie ponosi odpowiedzialności, tj. okoliczności, że powódka nie występowała jako strona, zarówno na etapie ustalania warunków jak i zawarcia umowy ubezpieczenia nieruchomości przy ul. (...) we W., nie kontaktowała się z (...) sp. z o.o. we W. odnośnie woli ubezpieczenia nieruchomości przy ul. (...) we W., nie złożyła zlecenia na ubezpieczenie nieruchomości przy ul. (...) we W. zgodnie z § 1 pkt 2 i § 4 Umowy brokerskiej z dnia 17.09.1997 r. zawartej pomiędzy (...) sp. z o.o. we W. a powódką.

2. naruszenia prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie przez Sąd Okręgowy granic swobodnej oceny dowodów polegające na:

- uznaniu, że (...) sp. z o.o. we W., a w konsekwencji pozwana, ponosi odpowiedzialność za szkodę powstałą w majątku powódki w związku z brakiem ubezpieczenia nieruchomości przy ul. (...) we W., podczas gdy z łączącej (...) Sp. z o.o. we W. i powódkę Umowy brokerskiej z dnia 17.09.1997 r. wynika, że powódka miała obowiązek złożenia Brokerowi odrębnego zlecenia na zawarcie konkretnej umowy ubezpieczenia (§ 1 pkt 2 i § 4 Umowy brokerskiej z dnia 17.09.1997 r.), a (...) sp. z o.o. we W. jako broker ubezpieczeniowy działał zgodnie z poszczególnymi zleceniami i zgodnie z wyrażanymi w nich potrzebami, ale w żaden sposób nie był zobowiązany do zawierania umów ubezpieczenia w stosunku do wszystkich nieruchomości Powódki, a także do posiadania bieżącej wiedzy dotyczącej jej majątku, dokonywanych przez nią czynności i podpisywanych umów, w tym umów ustanawiających odrębną własność lokali,

- odmówienia wiary zeznaniom świadka K. B. bez podania szczegółowej przyczyny takiego stanowiska, w szczególności bez wskazania w jakim zakresie zeznania te są niezgodne z zeznaniami składanymi w innym procesie i zeznaniami innych świadków,

- pominięciu zeznań świadka K. B., z których wynika, że Wspólnota Mieszkaniowa nieruchomości przy ul. (...) we W. złożyła wniosek o ubezpieczenie części wspólnych budynku przy ul. (...) we W. oraz środków trwałych w postaci dźwigu i serwerowi, a powód nie złożył wniosku o ubezpieczenie lokali, stanowiących odrębną własność w budynku przy ul. (...) we W., pomimo, że takie wnioski złożył w stosunku do lokali przy ul. (...) we W.,

- oparcie się w zakresie wyliczenia wysokości poniesionej przez powódkę szkody na zestawieniu stanowiącym załącznik do pisma (...) S.A. z dnia 31.07.2008 r., podczas gdy prywatne wyliczenie przez osobę trzecią wysokości szkody, nie wiadomo przez kogo sporządzone, nie może stanowić dowodu na jej wysokość, w szczególności w sytuacji kwestionowania przez stronę pozwana faktu wykazania wysokości szkody przez stronę powodową.

W oparciu o powyższe zarzuty wniosła o zmianę wyroku poprzez oddalenie powództwa oraz zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa wniosła o jej oddanie oraz o zasądzenie od strony pozwanej na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W ocenie Sądu Apelacyjnego wbrew stawionym przez skarżącą zarzutom, Sąd I instancji w wyniku prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego, ustalił wszystkie istotne dla niniejszej sprawy okoliczności, które znajdowały odzwierciedlenie w całokształcie zaferowanego przez strony materiału dowodowego, dlatego też stały się one podstawą rozstrzygnięcia zapadłego przed tut. Sądem.

Mając na uwadze, że ocena zasadności naruszenia prawa materialnego może być dokonana dopiero po stwierdzeniu, że ustalenia stanowiące podstawę faktyczną zaskarżonego wyroku dokonane zostały prawidłowo, w pierwszej kolejności należało rozpoznać te z zarzutów apelującej, które dotyczyły naruszenia procedury cywilnej.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia zaskarżonym wyrokiem art. 233 §1 k.p.c., na wstępie należy wskazać, że ustawodawca w ramach niniejszej regulacji, przyznał sądowi swobodę w ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zarzut naruszenia tego uprawnienia tylko wtedy może być uznany za usprawiedliwiony, jeżeli sąd zaprezentuje rozumowanie sprzeczne z regułami logiki, z zasadami wiedzy, bądź z doświadczeniem życiowym. Sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału zachodzi jedynie wtedy, gdy powstaje dysharmonia pomiędzy materiałem zgromadzonym w sprawie, a konkluzją, do jakiej dochodzi sąd na jego podstawie. Sprzeczność ta występuje w sytuacji, gdy z treści dowodu wynika, co innego niż przyjął sąd, gdy pewnego dowodu nie uwzględniono przy ocenie, gdy sąd przyjął pewne fakty za ustalone, mimo że nie zostały one w ogóle lub są niedostatecznie potwierdzone, gdy sąd uznał pewne fakty za nieudowodnione, mimo że były ku temu podstawy oraz, gdy ocena materiału dowodowego koliduje z zasadami doświadczenia życiowego lub regułami logicznego rozumowania, co oznacza, że sąd wyprowadza błędny logicznie wniosek z ustalonych przez siebie okoliczności. Należy przy tym mieć na względzie, iż w granicach swobodnej oceny dowodów sąd zobowiązany jest również do przeprowadzenia selekcji dowodów, tj. dokonania wyboru tych, na których się oparł i ewentualnego odrzucenia innych, którym odmówił wiarygodności. Jeżeli zatem z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów i musi się ostać, chociażby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne (por. postanowienie SN z dnia 10.01.2002 r., II CKN 572/99, wyroku SN z dnia 27.09.2002 r., sygn. II CKN 817/00).

W przedmiotowej sprawie okoliczności, mogące uzasadniać naruszenie zasady swobodnej oceny dowodów, w ocenie Sądu Apelacyjnego, nie miały miejsce. Sąd Okręgowy w wyniku prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego, uwzględniającego zasady rozkładu ciężaru dowodu, ustalił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, które znajdowały odzwierciedlenie w całokształcie zaferowanego przez strony materiału dowodowego. Dokonanej zaś przez ten Sąd ocenie tak zebranego materiału nie sposób przypisać cech dowolności wynikających z naruszenia zasad logiki, wiedzy i doświadczenia życiowego. W sprawie nie było sporu, co do tego, że współpraca powódki i (...) sp. z o.o. we W. opierała się na umowie zawartej przez ich poprzedników prawnych w 1997 r. W ramach

tej współpracy spółka brokerska (...) sp. z o.o. w sposób kompleksowy zajmowała się zawieraniem w imieniu powódki umów związanych z ubezpieczeniem jej majątku, zaś strona powodowa na bieżąco informowała brokera o wszystkich posiadanych składnikach majątkowych, ich modernizacji, polepszaniu i wszystkich okolicznościach, które mogłyby wpływać na kwestie związane z ubezpieczeniem tego majątku w sposób najbardziej odpowiedni i profesjonalny. Treść umowy łączącej powódkę ze spółką brokerską zawierała, co prawda jedynie podstawowe i najpotrzebniejsze zapisy, jednak z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, zeznań świadków K. N., S. G. oraz przedstawicieli powódki – T. K. i T. G. wynika, iż długotrwałe stosunki łączące strony opierały się również na zaufaniu i znajomości przez brokerów majątku powódki, a celem zatrudnienia firmy brokerskiej było pełne ubezpieczenie posiadanego przez nią majątku.

Wobec powyższych ustaleń słusznie Sąd I instancji stwierdził, iż zgromadzony w sprawie materiał dowodowy niewątpliwie wskazuje na to, że strona powodowa – współpracująca od lat z brokerem w zakresie prowadzącej przez nich działalności – jako właściciel kilku nieruchomości i zarządzająca budynkiem Wspólnoty Mieszkaniowej (...) położonej przy ul. (...) we W., na początku 2008 r. zleciła (...) sp. z o.o. ubezpieczenie min. tego budynku, w tym również znajdujących się w nim lokali, stanowiących jej odrębną własność. Jak trafnie ocenił Sąd Okręgowy, wolę kompleksowego ubezpieczenia majątku powodowej spółki oraz budynku Wspólnoty mieszkaniowej potwierdza fakt, iż takie zasady ubezpieczania majątku powódki obowiązywały w trakcie dotychczasowej współpracy stron i takie były w istocie warunki łączącej je umowy, a powódka nie przejawiała w żaden sposób woli zmiany tych zasad. Wskazać należy również, że umowa łącząca powódkę i spółkę brokerską nie przewidywała żadnej szczególnej formy dla udzielenia zlecenia dotyczącego zawarcia umowy ubezpieczenia, a zatem wola ubezpieczenia majątku stanowiącego własność powodowej spółki wyrażona w dowolnej formie, odpowiadała wymogowi udzielenia brokerowi zlecenia w tym zakresie. (...), jako specjalista w przedmiocie ubezpieczeń, dochowując należytej staranności w ramach realizacji łączącej umowy, winien był zadbać o to, żeby cały majątek powódki, zgodnie z jej wolą, został ubezpieczony. Wprowadzenie przez (...) sp. z o.o. kwestionariuszy do analizy ryzyk ubezpieczeniowych i ich wypełnienie w sposób, który w konsekwencji doprowadził do nieuwzględnienia ubezpieczenia lokalu stanowiącego odrębną własność strony powodowej, nie mogło stanowić podstawy dla brokera do przyjęcia, że wolę jego klienta było ubezpieczenie jedynie części wspólnych budynku. Jeśli bowiem broker wprowadził w ramach prowadzonej działalności kwestionariusze, a z ich treści po wypełnieniu przez stronę powodową miałyby wynikać odmiennie niż do tej pory, że ubezpieczeniem nie miałyby być objęte lokale stanowiące własność członków wspólnoty, w tym lokal stanowiący odrębną własność powódki, to niewątpliwie, dochowując należytej staranności w zakresie łączącego strony stosunku prawnego, mając na uwadze dotychczasowe warunki współpracy z powódką, winien na to zwrócić jej uwagę i wyjaśnić, czy doszło do nieprawidłowego wypełnienia kwestionariusza, czy też nie chce korzystać z ubezpieczenia w dotychczasowym zakresie. Takie uzgodnienia między stronami nie miały jednak miejsca, co przesądza o tym, iż strona powodowa zleciła (...) sp. z o.o. we W. kompleksowe ubezpieczenie swojego majątku strony. Przeciwno twierdzeniom pozwanej przemawia ponadto fakt, iż ze zgromadzonego materiału dowodowego niewątpliwie wynika, iż przedstawiciele (...) sp. z o.o., tak jak i powódka, byli przekonani, iż w wyniku zawarcia umowy z STU (...) doszło do pełnego ubezpieczenia jej majątku w ramach ubezpieczenia całego budynku znajdującego się przy ul. (...) we W.. Potwierdzają to dowody z dokumentów zgromadzonych w sprawie w tym w szczególności odwołanie od decyzji ubezpieczyciela z dnia 5.08.2008 r., w którym M. J., działający w imieniu spółki brokerskiej (...), w piśmie skierowanym do STU (...) (k. 48-49), w sposób jednoznaczny stanął na stanowisku, że umową ubezpieczenia objęte zostały nie tylko części wspólne w/w budynku, ale również lokale właścicieli tworzących wspólnotę. Odwoływał się przy tym zarówno do zapytania ofertowego jak również treści umowy ubezpieczeniowej wskazując, że min. o pełnym zakresie ubezpieczenia stanowi suma ubezpieczenia, która była wyższa niż w latach ubiegłych. Decyzję odmawiającą wypłatę odszkodowania, za straty jakie poniosła powódka, uznał za zdumiewającą i pozostającą w rażącej sprzeczności z zapisami polisy i OWU. Również K. B., zajmująca się bezpośrednio obsługą brokerską względem powodowej spółki, w złożonych przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w postępowaniu o sygn. akt I C 604/09, toczącym się z powództwa Wspólnoty mieszkaniowej przeciwko ubezpieczycielowi, jednoznacznie wskazała, że wolą strony powodowej (która będąc właścicielem części lokali w budynku wspólnoty, była zarazem jej zarządcą), było ubezpieczenie całego budynku, w tym lokali stanowiących

własność jej członków. Przyznała przy tym, że znany był jej fakt wyodrębnienia lokali w tym budynku, jednakże w jej ocenie „nie miało to wpływu na zmianę kształtu ubezpieczenia” (k. 74, 75).

Wskazać w tym miejscu należy, iż pozbawionym był podstaw zarzut strony pozwanej, że Sąd I instancji odmówił mocy dowodowej zeznaniom świadka K. B. nie uzasadniając swojego stanowiska w tym zakresie. W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd I instancji dokonał porównania złożonych przez nią zeznań w niniejszym postępowaniu, z zeznaniami w sprawie sygn. akt I C 604/09, stwierdzając w konkluzji, że diametralna zmiana jej stanowiska stanowi jedynie taktykę mającą na celu oddalenie powództwa w niniejszej sprawie. Obecne twierdzenia strony pozwanej, iż zeznania K. B. składane w sprawie przeciwko (...) miały wyłącznie na celu doprowadzenie do uzyskania przez Wspólnotę Mieszkaniową odszkodowania sugerują, że świadek ten z premedytacją uczestniczyła w próbie wyłudzenia nienależnych powódce świadczeń, co w okolicznościach sprawy nie znajduje żadnego potwierdzenia. Wskazane powyżej rozbieżności, na tle pozostałego zebranego w sprawie materiału dowodowego oraz w świetle faktu, że zawinione działanie ze strony tego świadka, stanowiły podstawę roszczeń powodowej spółki dochodzonych w ramach niniejszej powództwa, przesadzają o trafności dokonanej przez Sąd I Instancji oceny wiarygodności jej zeznań złożonych przed tym sądem.

Podzielając w pełnym zakresie dokonaną przez Sąd Okręgowy ocenę, że strona powodowa udzieliła spółce (...) zlecenia ubezpieczenia zarówno majątku wspólnego członków wspólnoty w budynku przy u. (...) 11, jak również lokali stanowiących przedmiot jej odrębnej własności, za zbędne należy uznać ponowne przytaczanie trafnie podniesionej argumentacji w tym zakresie. Wymaga przy tym podkreślenia, że z zeznań świadków i reprezentantów strony powodowej, jak również z zeznań K. B. i przytoczonego powyżej pisma M. J. wynika, że brokerzy spółki (...) posiadali bieżącą wiedzę odnośnie składników majątkowych powodowej spółki, który przez lata ubezpieczali. Byli również świadomi zmiany stosunków własnościowych w odniesieniu do lokali wydzielonych w budynku przy ul. (...), które doprowadziły do powstania wspólnoty. W oparciu o ich błędne przekonanie, że ubezpieczenie tego budynku w oparciu o wniosek zarządcy wspólnoty, obejmie zarówno jego części wspólne jak i lokale stanowiące odrębną własność jej członków, doprowadziła do tego, że strona powodowa wbrew swojej woli, która została wyrażona jednoznacznie wobec spółki (...), nie uzyskała ochrony ubezpieczeniowej lokali stanowiących jej własność znajdujących się w tym budynku.

Za bezzasadny należy również uznać zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c., odnoszący się do ustalenia przez Sąd Okręgowy wysokości poniesionej przez powódkę szkody, w oparciu o wyliczenia dokonane przez rzeczoznawców powołanych przez ubezpieczyciela (...) SA, w toku postępowania likwidacyjnego, zainicjowanego wnioskiem o wypłatę odszkodowania, za straty poniesione w wyniku pożaru jaki miał miejsce w czerwcu 2008 r., w tym min. w lokalu stanowiącym jej odrębną własność. W pierwszym rzędzie należy zwrócić uwagę, że kwota, której domagała się powódka w niniejszym postępowaniu, w zakresie jakim została ona zasądzona zaskarżonym wyrokiem, stanowiła wyliczenie szkody powstałej w tym lokalu, co do której ubezpieczyciel uznawał ją za bezsporną. Opierała się ona na precyzyjnym wyliczeniu dokonanym w tym zakresie przez rzeczoznawców ubezpieczyciela, których to strona pozwana nie podważała poprzez wskazanie, że dany składnik podlegający oszacowaniu winien być pominięty w ramach dokonanych przez nich obliczeń, czy też, że jego wycena została zawyżona. Odmowa wypłaty tej kwoty wiązała się wyłączenie z dokonaną przez ubezpieczyciela oceną, że lokal strony powodowej, który uległ zniszczeniu w trakcie pożaru nie podlegał ochronie ubezpieczeniowej. Należy zatem wnioskować, że jedynie wskutek nieprawidłowego działania brokera, które doprowadziło do braku objęcia niniejszego lokalu polisą ubezpieczeniową, strona powodowa nie otrzymała odszkodowania w wysokości uznanej przez ubezpieczyciela spółkę (...), za bezsporną. Brak uzyskania zatem uzyskania tej kwoty, tytułem pokrycia jej szkód na skutek pożaru, stanowi szkodę jaką poniosła w związku z zawinionym działaniem spółki (...).

Za nieuzasadnione Sąd Apelacyjny uznał również podniesione przez stronę pozwaną zarzuty naruszenia prawa materialnego.

Oczywistym jest, że zgodnie z art. 353¹ k.c. strony mogły ułożyć stosunek prawny według własnego uznania oraz, że zgodnie z wolą stron, łącząca ich umowa mogła nie uwzględniać ubezpieczenia lokali stanowiących odrębną własność strony powodowej. Niemniej jednak okoliczności rozpoznawanej sprawy, omówione już wcześniej, nie pozwalają na

przyznanie racji stronie pozwanej, iż istotnie takie ustalenia zapadły między stronami. Powyższemu ustaleniu przeczy chociażby to, że – jak zasadnie podkreślił Sąd I instancji – ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, iż zarówno strona powodowa, jak i (...) sp. z o.o. były przekonane o kompleksowym ubezpieczeniu majątku powódki. Na uwadze należy mieć przy tym stanowisko przedstawicieli brokera prezentowane w postępowaniu toczącym się o wypłatę odszkodowania od ubezpieczyciela ubezpieczającego budynek Wspólnoty mieszkaniowej, które niewątpliwie wskazuje na to, że (...) sp. z o.o. przekonana była o fakcie ubezpieczenia całego budynku. O ile zatem z wypełnionego przez pracownika powódki kwestionariusza nie wynika, że wolą stron było objęcie ubezpieczeniem również lokalu stanowiącego odrębną własność strony powodowej, to późniejsze zachowanie powódki i spółki brokerskiej świadczy o tym, że taki był ich zgodny zamiar, a strona powodowa udzieliła zlecenia na ubezpieczenie całego swojego majątku, w tym również budynku wraz z lokalami stanowiącymi jej własność. Zasadnym jest ponadto wniosek, że zakres zlecenia nie budził wątpliwości brokera, a fakt nieobjęcia ubezpieczeniem tego lokalu został mu uświadomiony dopiero w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym we Wrocławiu w sprawie o sygn. akt I C 604/09. Niedopełnienie wszystkich postanowień umownych i w konsekwencji nieubezpieczenie lokalu powódki w budynku przy ul. (...), wynikało zatem z błędu brokera, a nie z przyczyny braku pisemnego potwierdzenia udzielenia mu odrębnego zlecenia ubezpieczenia również tego lokalu.

Sąd Apelacyjny nie uwzględnił również zarzutu niewłaściwego zastosowania art. 822 § 1 i 2 k.c. Jak wskazano powyżej okoliczności faktyczne niniejszej sprawy pozwoliły na ustalenie, że wskutek niedochowania przez brokera należytej staranności przy realizacji umowy łączącej go z powódką powódka poniosła szkodę. Powołany przez pozwaną przepis przewiduje zobowiązanie ubezpieczyciela do zapłaty odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, za które odpowiedzialność ponosi ubezpieczający, bądź ubezpieczony. Strona pozwana – (...) S.A. w W. w okresie od 15.01.2008 r. do 14.01.2009 r. ubezpieczała od odpowiedzialności cywilnej (...) sp. z o.o., co oznacza, że zobowiązała się do pokrywania szkód wyrządzonych, w tym okresie przez ubezpieczaną przez siebie spółkę. Skoro zatem broker, wskutek niedochowania należytej staranności doprowadził do niekompletnego ubezpieczenia majątku powódki, w konsekwencji czego poniosła ona stratę w wysokości 235.443,18 zł (wobec braku uzyskania odszkodowania od ubezpieczyciela tego budynku), to strona pozwana, jako ubezpieczyciel brokera, na podstawie łączącej ich umowy zobowiązana jest do pokrycia tej szkody.

Nieuzasadniony był także zarzut naruszenia art. 361§1 k.c. w zw. z art. 471 k.c. w Pamiętać należy, że powodowa spółka w relacjach z (...) sp. z o.o. występowała w podwójnej roli, z jednej strony przedmiotem umowy łączącej ją z brokerem było zawieranie umów dotyczących ubezpieczenia jej majątku, a z drugiej strony występowała w relacjach z nią jako zarządca Wspólnoty Mieszkaniowej (...) znajdującej się we W. przy ul. (...). W tej sytuacji pozbawione były jakichkolwiek podstaw twierdzenia pozwanej, że powódka nie występowała jako strona, zarówno na etapie ustalania warunków jak i zawarcia umowy ubezpieczenia nieruchomości przy ul. (...) we W., nie kontaktowała się z (...) sp. z o.o. we W. odnośnie woli ubezpieczenia nieruchomości przy ul. (...) we W. i nie złożyła zlecenia na ubezpieczeniu nieruchomości. Jak wskazano już wyżej zachowanie przedstawicieli brokera, jak i stanowisko prezentowane przez powódkę nie pozostawia wątpliwości, co do tego, że intencją powódki było kompleksowe objęcie ubezpieczeniem nieruchomości położonej przy ul. (...) we W., w tym lokali stanowiących jej odrębną własność wyodrębnionych w tym budynku, a jej wola w tym zakresie była znana (...) sp. z o.o. we W..

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację strony pozwanej jako bezzasadną.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego wydano stosownie do jego wyniku, zgodnie z żądaniem strony wygrywającej, w oparciu o treść art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 7 i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...).

mw